

Рекомендації
Українсько-Польського форуму
Асоціації ректорів вищих технічних навчальних закладів України
та Конференції ректорів технічних університетів Республіки Польща
"Технічна освіта – для майбутнього Європи"
7 листопада 2014 року

Заслухавши і обговоривши заявлені доповіді, учасники Форуму відзначають, що за останні роки в спільній діяльності Асоціації ректорів вищих технічних навчальних закладів України та Конференції ректорів технічних університетів Республіки Польща досягнуто суттєвих зрушень: між технічними університетами Республіки Польща і України розширилися наукове співробітництво і співробітництво за програмами типу "Подвійний диплом" ("Диплом двох університетів-партнерів"), розпочалися активні студентські обміни.

Сьогодні в університетах Республіки Польща навчається близько 15 тисяч українських громадян. Польща вперше випередила Німеччину за кількістю українських студентів, які також стали найбільш багаточисельними серед всіх іноземців, що навчаються в польських вищих навчальних закладах.

В 2014 році 122 вищих навчальних закладів України плідно співпрацюють з понад 400 ВНЗ Республіки Польща. В рамках співробітництва до Республіки Польща відряджались 2598 фахівців і студентів для наукової роботи та стажування, читання лекцій, участі у конференціях, довготермінової педагогічної роботи, на повний та частковий курс навчання, до аспірантури, для участі в роботі мовних курсів для студентів та викладачів і було прийнято 1487 фахівців і студентів із Республіки Польща.

У 2014/2015 навчальному році польська сторона надала можливість 550 українським студентам і аспірантам навчатися за стипендіальною програмою «Польський Еразму для України».

В 4-му етапі програми ТЕМПУС українські університети приймають участь в 94-х проектах, з них – 22 проекти виконують консорціями, до складу яких входять польські і українські університети.

Став традиційним футбольний турнір університетських команд України і Польщі, який вперше був проведений в Києві в вересні 2010 році.

Його девіз: "Через спорт – до взаєморозуміння і співробітництва в Європі!", – якнайкраще відображує домінують співробітництва технічних університетів України і Республіки Польща: ми прагнемо спільного європейського майбутнього і здійснюємо цей поступ, залучаючи всі інструменти міжнародної кооперації.

У вересні 2014 р. було підписано угоду з Головною технічною організацією Федерації науково-технічних товариств Польщі.

В сфері розвитку ідей інноваційного менеджменту виконується проект «Рушай у віртуальну магістраль нескінченних можливостей твого майбутнього бізнесу!» (з партнером в Польщі – Польською фундацією комунікації, м. Варшава) – за кошти програми Міністерства зовнішніх справ Польщі "Польська поміч для розвитку – 2014".

За цією ж програмою МЗС Польщі та завдяки підтримки особисто Надзвичайного і Повноважного Посла Республіки Польща в Україні Його Високоповажності пана Генріха Літвіна стартував проект створення Українсько-Польського навчального центру відновлювальної енергетики і енергоефективності.

Розвинуто співпрацю з представництвом Польської академії наук в Києві, завдяки чому проведено вже Другу Міжнародну науково-практичну конференцію «Чиста вода. Фундаментальні, прикладні та промислові аспекти».

Ця конференція надала можливість вченим технічних університетів України налагодити контакти в цій важливій глобальній проблемі з вченими Республіки Польща, в тому числі – Вроцлавської і Люблінської політехнік.

В той же час сучасні умови, бурхливий, стрімкий розвиток подій вимагають усвідомлення і конкретизації нових завдань, пошуку шляхів їх розв'язання. Університетську спільноту України хвилюють запитання, які потребують нагальних відповідей:

- Як поглибити розуміння того, яким шляхом йде Європа?
- Як реально інтегрувати освіту і науку України до європейського освітньо-наукового простору?
- Як зняти бар'єри (психологічні, адміністративні, інформаційні та ін.), щоб євроінтеграційні процеси набули в Україні більш високої динаміки?

– Як навчитися бути більш успішними в конкурсах європейських ґрантових програм в галузі науки і освіти?

– Як напрацювати правильне розуміння Болонського процесу?

– Як скорегувати молодіжну політику, створити "сприятливі коридори" для включення студентів, аспірантів, молодих вчених у незворотні євроінтеграційні процеси?

Відповідаючи на ці та інші важливі питання, 25 квітня 2014 року в Києві – за участі Міністра освіти і науки України Сергія Мироновича Квіта та Його Високоповажності Надзвичайного і Повноважного Посла Республіки Польща в Україні пана Генріха Литвина – між нашими Асоціацією і Конференцією було підписано нову Угоду про співробітництво, яка актуалізує спільні проблеми і завдання, що постали перед системою вищої технічної освіти України і Польщі на сучасному етапі євроінтеграційних процесів.

Угода від 25 квітня 2014 року передбачає співробітництво за ключовими проблемами розвитку Європейської вищої технічної освіти і науки, зокрема:

– міжнародні та європейські виміри вищої технічної освіти та наукових досліджень,

– гарантії якості вищої освіти,

– алгоритми європейської акредитації спеціальностей,

– взаємозв'язок технічних університетів та промисловості у формуванні вимог до моделі сучасного європейського інженера,

– інноваційна складова науково-технічної діяльності,

– участь в конкурсах програм ЄС, в т.ч., – Horizon 2020 та ERASMUS+,

– співпраця студентських організацій,

– європейська мобільність та ін.

Україна активно опрацьовує їх саме в партнерстві із Республікою Польща – другом і надійним партнером України.

Учасники Українсько-Польського Форуму ухвалюють наступні рекомендації.

1. У числі ефективних перспективних напрямів конструктивного партнерства, співпраці та взаємодії між університетом і промисловими підприємствами по формуванню сучасної моделі європейського інженера повинні стати:

- створення базових кафедр на майданчиках підприємств реального сектора економіки, де студенти зможуть оволодіти конкретними технологіями;

- впровадження мережових форм взаємодії ВНЗ і підприємств (реалізація спільних освітніх програм, заснованих на нових технологіях трансферу знань і формування практичних навичок);

- впровадження практико-орієнтовних програм вищої технічної освіти;

- організація в університеті структури, що забезпечує підтримку інноваційних ініціатив студентів, аспірантів і співробітників, супровід процесу комерціалізації результатів наукової праці;

- розвиток інноваційних середовищ і вироблення механізмів трансферу технологій з університетського середовища в реальний сектор регіональної промисловості;

- посилення в технічній освіті дисциплін, пов'язаних з інноваційним менеджментом;

- опанування сучасними алгоритмами міжнародного трансферу технологій.

2. Розширити практику запрошення вчених технічних університетів України до виконання поточних і майбутніх проектів вчених технічних університетів Республіки Польща в партнерстві із промисловими підприємствами Польщі і Європи.

3. Розвивати співпрацю з Асоціацією «Інформаційні технології України», з академією ДТЕК, ТОВ «МЗ Дніпровсталь», КБ «Південне», ДП «НВО «Павлоградський хімічний завод» та іншими промисловими підприємствами в питаннях вдосконалення змісту освіти при підготовці фахівців для ІТ-індустрії, авіакосмічного, хімічного та енергетичного сектору.

Схвалити пропозицію Дніпропетровського регіону щодо створення на промислових підприємствах базових кафедр.

4. Вивчати європейський, зокрема, – польський досвід діяльності агенцій гарантій якості вищої технічної освіти та акредитації спеціальностей (ASIIN, KAUT та інші) і на цій основі розпочати заходи по акредитації спеціальностей технічних університетів України.

Здійснювати ці заходи на основі тісної співпраці із університетами-партнерами із Республіки Польща.

Створити на базі Асоціації ректорів вищих технічних навчальних закладів України недержавну Національну раду України з питань гарантій якості вищої технічної освіти та акредитації спеціальностей.

5. Провести консультації щодо можливості для України приєднатися до європейських мереж акредитаційних агенцій (ENQA, CEENQA, ENAEE та (або) інших).

Вступ до них означає:

- обмін досвідом у сфері забезпечення якості;
- компетентну підтримку в процесі політичної трансформації,
- практичні знання методики, принципів роботи і процесів внутрішнього моніторингу якості агентів-партнерів,
- розгалужену мережу висококваліфікованих експертів всіх профілів для оцінки програм (у стадії розробки),
- щорічні зустрічі з фахівцями європейських агенцій, спільні семінари,
- спільні заявки до програми "Erasmus+" та ін.

6. Підтримати пропозицію щодо впровадження в Україні документів типу Європейського паспорта інженера (Engineering Card) та почесного титулу EURING.

Провести роботу по включенню спеціальностей технічних університетів України до реєстру Федерації європейських інженерних асоціацій (FEANI INDEX та ін.).

Рекомендувати технічним університетам України вивчити системи акредитації інженерної освіти (EURACE label та аналогічних).

7. Розширити практику участі технічних університетів України в Європейській системі рейтингування університетів (рейтинги QS та ін.).

Підтримати пропозицію Польської освітянської фундації PERSPEKTYWY заснувати Європейський рейтинг технічних і технологічних університетів Європи.

8. У відповідності до політики розширення членства технічних університетів України в європейських структурах науки, освіти, акредитації і т. ін. внести до Уряду України проект розпорядження щодо дозволу університетам здійснювати організаційні та членські внески за рахунок спецкоштів університетів.

9. Схвалити пропозицію Опольського університету технологій суттєво посилити співробітництво технічних університетів України і Польщі по формуванню спільних консорціумів вчених для проектів до конкурсів програм ЄК Horizon 2020, Erasmus + та інших програм.

10. Створити спільний Польсько-Український портал, де будуть представлені зустрічні пропозиції вчених технічних університетів України і Польщі для пошуку партнерів і формування консорціумів для подачі проектів на конкурси програм ЄС "Horizon 2020" та "Erasmus+ ".

11. Схвалити такі напрями спільної участі в конкурсах європейських програм "Horizon 2020" та "Erasmus+ " (в рамках затверджених пріоритетів зазначених програм Європейської Комісії):

- 1) інформаційні, комунікаційні технології, кібернетична безпека;
- 2) зелена та альтернативна енергетика;
- 3) сталий розвиток;
- 4) нові матеріали, наноматеріали і нанотехнології;
- 5) раціональне природокористування;
- 6) науки про життя;
- 7) технології очищення води;
- 8) авіаційні та технічні технології;
- 9) програма «Університетський супутник»;
- 10) кораблебудівні та морські технології;
- 11) інноваційне підприємництво в технічній освіті.

12. Асоціації ректорів вищих технічних навчальних закладів України та Конференції ректорів технічних університетів Республіки Польща посилити співпрацю з Польською академією наук для більш успішної участі в конкурсах програм ЄК HORIZON 2020.

Взяти активну участь в спільній з ПАН організації і проведенні міжнародних конференцій з фундаментальних, прикладних і промислових аспектів проблем чистої води, зеленої енергетики, авіакосмічних технологій та ін. глобальних проблем.

13. Вважати пріоритетом – здійснювати спільні проекти, спрямовані на створення, розвиток і взаємодію спільних (Україна – Польща) інноваційних середовищ, створювати спільні стартапи із залученням венчурного капіталу національних і міжнародних інвесторів (високотехнологічного бізнесу).

14. Схвалити пропозицію Познанської політехніки суттєво збільшити кількість білатеральних та багатосторонніх угод між технічними університетами України і Польщі щодо умов участі в Європейських програмах мобільності ERASMUS+, VISHEGRAD Fund, Bonch Scholarship Programme та інших – як сприятливого фактору для посилення мобільності студентів та молодих вчених України і Польщі.

15. Схвалити пропозицію Приазовського державного технічного університету щодо створення регіональних кластерів за участі технічних університетів, промислових підприємств та високотехнологічного бізнесу для посилення взаємодії складових «трикутника знань»: освіта-наука-інновації, – і – в кінцевому результаті – посилення інноваційної спрямованості розвитку економіки України.

16. Локальному організаційному комітету виставити презентаційні доповіді, проголошені на Форумі 7^{-го} листопада 2014 року, а також даний проект рекомендацій Форуму на сайті Форуму.

Учасникам Форуму продовжити роботу по формуванню пропозицій для включення до проекту рекомендацій Форуму.

17. За пропозицією ректора Національного Івано-Франківського інституту нафти і газу проф. Євстахія Івановича Крижанівського наступне засідання Українсько-Польського форуму Асоціації ректорів вищих технічних навчальних закладів України та Конференції ректорів технічних університетів Республіки Польща "Технічна освіта – для майбутнього Європи" провести на базі Національного Івано-Франківського інституту нафти і газу в м. Івано-Франківськ в 2015 році.

В подальшому проводити Форуми по чергово в Польщі і Україні щорічно.